

ZAČÍT SPOLU

ABY UČENÍ
DÁVALO SMYSL
A PŘINÁŠELO
RADOST

Začít spolu

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ZAČÍT SPOLU

Vzdělávací program Začít spolu (v mezinárodním označení Step by Step) je otevřený didaktický koncept, který nabízí kvalitní a ucelené vzdělávání založené na konstruktivistické pedagogice a respektujícím přístupu k dítěti.

Začít spolu je program hlavního vzdělávacího proudu, který je plně v souladu s požadavky Rámcového vzdělávacího programu pro MŠ a ZŠ. V ČR je realizován již od roku 1994.

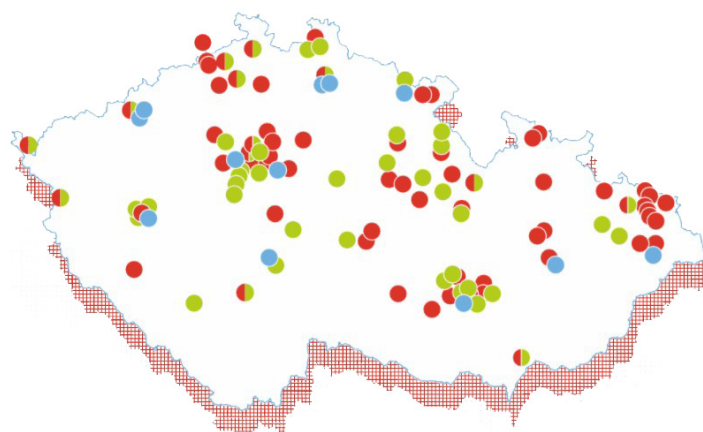
V současné době je v síti škol Začít spolu registrováno více než 150 škol, program realizuje 650 tříd a 620 vyučujících. Děti, které prošly programem, je přes 10 tisíc.

Kvalita pedagogické práce v programu je definována standardy **Kompetentní učitel 21. století: Mezinárodní profesní rámec kvality ISSA**. Začít spolu naplňuje cíle Strategie vzdělávací politiky ČR 2030+.

Jediným držitelem licence a práv na šíření programu Začít spolu v ČR je organizace **Step by Step ČR, o.p.s.**, která je členem mezinárodní profesní sítě ISSA.

INTERNATIONAL
STEP by STEP
ASSOCIATION

- mateřské školy
- základní školy
- ZaS centra – metodická centra v regionech

PROČ ZAČÍT SPOLU?

Program Začít spolu není alternativa, ale žádoucí standard pro vzdělávání ve 21. století.

Program je vhodný pro každou mateřskou a základní školu.

Program nabízí ucelený didaktický systém a zároveň dostatečný prostor pro kreativitu vyučujících a individualizaci ve výuce.

Začít spolu ukazuje, že kompetenční model vzdělávání může být realitou.

Vzdělávání v Začít spolu naplňuje princip 4K: komunikace, kreativita, kritické myšlení a kooperace.

Integrovaná tematická výuka – učení v tematických celcích dětem dává smysl a umožňuje uvažovat v souvislostech.

Venkovní výuka a neformální vzdělávání – nabízíme aktivity propojující učení s realitou života kolem nás.

Kritické myšlení – vedeme děti k vyhledávání a vyhodnocování informací, v rámci společných diskuzí si utvářejí vlastní postoje a názory.

Sebereflexe doložená na důkazech o učení – pracujeme s časovými plány a dohodami o učebním pokroku – děti jsou ve svém učení autonomní, samostatné a odpovědné za vlastní výsledky.

1

SPOLEČNÉ VZDĚLÁVÁNÍ PRO VŠECHNY DĚTI

Podporujeme rozmanitost jako nedílnou a cennou součást naší společnosti. Respektujeme potřeby všech dětí, budujeme vzájemnou důvěru, respekt a dobré vztahy mezi dětmi.

2

AKTIVNÍ ZAPOJENÍ DÍTĚTE

Dáváme dětem prostor učit se vlastní činností a prožitkem. Zaměřujeme se na rozvoj jejich kompetencí. Chybu považujeme za přirozenou součást učení. Podporujeme vnitřní motivaci dětí k celoživotnímu vzdělávání.

4

RODINA A KOMUNITA VÍTANÝMI PARTNERY

Vytváříme partnerský vztah s rodinami dětí a širší komunitou. Otevřenou komunikaci a spolupráci s rodinami považujeme za důležitý předpoklad zdárného učení a podpory rozvoje dítěte.

3

UČENÍ V SOUVISLOSTECH

Učení plánujeme a realizujeme v souvislostech a provázanosti se životem. Díky autentickým situacím děti porozumí světu, ve kterém žijí, a umí jej kriticky reflektovat. Učení v souvislostech podporujeme časovou a organizační strukturou dne.

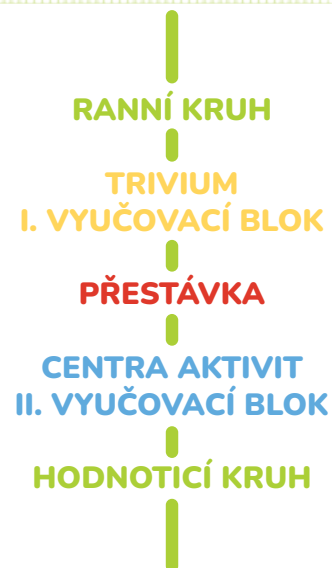
4 PRINCIPY ZAČÍT SPOLU

DEN VE TŘÍDĚ ZAČÍT SPOLU

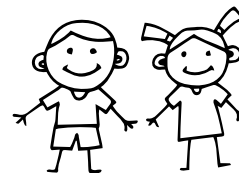
STRUKTURA DNE V MŠ

STRUKTURA DNE V ZŠ

V bezpečném a podnětném prostředí třídy děti prožívají den ve struktuře odpovídající jejich potřebám a tématu, které se probírá. Zvolené organizační formy umožňují aktivní zapojení dětí v každé fázi dne.

RANNÍ ÚKOL / ZPRÁVA

Po příchodu do MŠ čeká na děti a jejich rodiče u vstupu do třídy MŠ časově nenáročný ranní úkol, v ZŠ ranní zpráva. Vytváří příležitost ke spolupráci dítěte s rodičem a ulehčuje vstup dítěte do třídy.

Úkoly se zpravidla vztahují k tomu, co děti v daném dni čeká, jsou zaměřeny na spolupráci dítěte s rodičem nebo pomáhají procvičit různé dovednosti. Ve škole ranní zpráva děti motivuje k dalším činnostem, poskytuje jim náměty k přemýšlení či slouží k procvičení probíraného učiva.

RANNÍ KRUH

Ranní kruh je příležitost k rozvíjení sociálních kompetencí a místem pro rituály, jako např. vzájemné pozdravení, seznámení s programem na daný den, sdílení zážitků, oslavy či hraní her. Ranní kruh poskytuje prostor pro podporu tematicky zaměřené výuky. Učitel/ka může snadno zjistit, co všechno už děti o daném tématu vědí a co by se ještě chtěly dozvědět. Děti samy mohou navrhnout témata, která je zajímají, a společně s vyučující/m plánovat činnosti do center aktivit.

Žáci a žákyně se zde učí komunikovat a naslouchat druhým, dodržovat společně domluvená pravidla a vyjadřovat své pocity a názory.

TRIVIUM

První vyučovací blok na základní škole, tzv. trivium, využívá pedagog k prezentaci nové látky a jejímu upevňování. Učivo si děti procvičují jak formou didaktických her, tak s pomocí pracovních sešitů a listů.

V rámci trivia pracují děti společně, samostatně, ve dvojicích či menších skupinách. Vyučující nabízí zadání různých úrovní obtížnosti tak, aby si každý mohl najít úkol odpovídající jeho dovednostem a míře pokročilosti.

CENTRA AKTIVIT

Základním stavebním kamenem programu jsou centra aktivit. Díky nim se děti každým tématem zabývají do hloubky, z různých úhlů pohledu. Nabízejí učení v souvislostech, tzv. integrovanou tematickou výuku, v propojení s reálným životem.

Centra vytvářejí podnětné učební prostředí, které umožňuje dětem učit se prožitkem, činnostmi a v souvislostech.

Činnosti v centrech aktivit spojuje téma, na kterém se právě pracuje. Takto koncipovaná nabídka umožňuje dětem vybrat si, co odpovídá jejich skutečným potřebám a zájmům, a je klíčovým nástrojem individualizace vzdělávání. Děti pracují v témže čase na různých zadáních v několika centrech aktivit. Úroveň obtížnosti jednotlivých úkolů se plánuje tak, aby je děti zvládly samostatně bez pomoci dospělého a aby mezi sebou vzájemně spolupracovaly, radily se, experimentovaly a hledaly způsoby řešení. Pedagog je v roli pozorovatele a pomáhá těm, kteří podporu potřebují. Pravidla zajišťují, že v rámci tématu projde každé dítě všemi centry aktivit a má příležitost osvojit si širokou škálu dovedností.

Činnosti v centrech aktivit dávají dětem příležitost pro převzetí odpovědnosti za vlastní učení a vedou k rozvoji klíčových kompetencí důležitých pro život.

HODNOTÍCÍ KRUH

Po ukončení činností v centrech aktivit přichází reflexe. Nejčastěji se odehrává v kruhu, kde děti svoji práci prezentují.

Mají prostor ostatním říci, ve kterém centru pracovaly, ukázat výstupy své práce, vyhodnotit, jak se jim pracovalo, co se jim podařilo, co bylo obtížné, jak vyřešily problém, co nového se naučily apod. Mají zde prostor ocenit druhé, dávat si doporučení, vyměňovat zkušenosti, a tím se od sebe učit navzájem.

Vedle průběžné zpětné vazby od pedagoga klademe důraz na sebereflexi dětí a vrstevnické hodnocení.

OBĚD A PRŮBĚŽNÉ SVAČINY

Při stolování vedeme děti od začátku k sebeobsluze a samostatnosti. Samy prostírají, obslouží se a uklidí po sobě. Děti do jídla nenutíme. Usilujeme o to, aby doba oběda byla příjemnou součástí každého dne. Děti při stolování získávají také sociální a kulturní zkušenosti.

Svačiny se odehrávají v MŠ během volných her. Děti si svačinu sestaví podle svých potřeb a chuti. Svačina probíhá s respektem k individuálním potřebám dětí a rozvíjí jejich samostatnost.

ODPOČINEK A KLIDOVÉ ČINNOSTI V MŠ

Čas odpočinku po obědě využíváme ke čtení, poslechu pohádek či relaxační hudby. Respektujeme individuální potřebu spánku. Děti, které neusnou, se věnují klidovým činnostem.

Kde nás najdete?

Step by Step ČR, o.p.s.
Ortenovo nám. 1487/12
170 00 Praha 7

Jak nás můžete kontaktovat?

tel.: +420 222 963 596
e-mail: info@sbscr.cz
web: www.zacitspolu.eu

